

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Narečnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trispodna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 292.

V Ljubljani, v četrtek 19. decembra 1889.

Letnik XVII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 18. decembra.

Državna podpora.

Prva točka današnjega dnevnega reda so bile državne podpore, ki se imajo po Najvišjem sklepu deliti po slabi letini, povodnjih itd. poškodovanim deželam. Predlog je obveljal po zneskih, katere sem že zadnjič omenjal. Poslanec Menger je pri tej priliki vladi priporočal, naj se nekoliko bolj podvzajo pri odpisu zemljiškega davka vsled vremenskih uim in nezgod. V tesni zvezi s tem predlogom bila je druga točka gledé oproščenja pristojbin za to državno podporo zadevajoča pisma, ki je bila rešena brez kakega ugovora.

Mornarski red

je bil včeraj dovršen po 111. paragrafu. Pri osmem oddelku se je posvetovanje zopet zavleklo, ker manjšina odsekova predlaga, naj se ta oddelek, ki obsega kazenske določbe, izloči in sprejme v kazenski zakonik. Poslanec Weeber je kot poročevalec manjšine v obširnem govoru zagovarjal to izločitev, kateri je pa danes justični minister grof Schönborn z vso odločnostjo oporekal. Za njim pride k besedi še dr. Zucker, ki zagovarja stališče, naj mornarski red obsega vse mornarske zadeve, da bodo mornarji v njem vse našli in da jim ne bo treba v roke jemati še kazenskega zakona, ako bodo hoteli poznati za mornarske prestopke odločene kazni. Ker se ima seja ob 1. uri popoldne zaradi kardinalovega pogreba skleniti, ni pričakovati, da bi bil danes mornarski red dovršen.

Interpelacija.

V Šibeniku so hoteli meščani na rojstveni hiši znamenitega pisatelja Nikole Tommasea napraviti

spominsko ploščo z napisom: „V tej hiši bil je 9. oktobra 1802 rojen N. Tommaseo. V spomin na njegovo slavo postavili meščani.“ Okrajno glavarstvo pa je prepovedalo vzdati to ploščo in c. kr. namestništvo v Zadru je to prepoved potrdilo. Dalmatinski poslanci so se torej v posebni interpelaciji danes obrnili do ministerskega predsednika z vprašanjem, hoče li dovoliti, da se omenjena plošča z nedolžnim napisom enemu najslavnejših sinov dalmatinskih postavi?

Govor poslanca Žačka

v državnem zboru dne 13. decembra 1889.

Visoka zbornica! Prav nasproti dosedanemu običaju, popolnoma v smislu neke notice v včerajšnji „N. F. P.“ in v smislu članka v včerajšnji številki tega lista nam je predloga o začasnem proračunu letos do velike politične in državnopravne razprave pripomogla.

To razpravo je častita opozicija in prečastiti načelnik te opozicije pričel v zvezi z interpelacijo, katero je v svojem in svojih tovarišev imenu v prvi seji letošnjega zasedanja vložil. Če tej interpelaciji in celi razpravi, posebno pa besedam prečastitega načelnika nasprotne stranke vzamemo dramatični pathos in sploh gledališko primes, najdemo, da častiti opoziciji in njenemu velaspoštovanemu načelniku nikakor ni mar za bolečine takó tlačenih Nemcev na Češkem, za nevarnost, ki preti ustavi in veljavi naše monarhije, marveč edino le za to, kakor je že jako dobro povedal danes ministerski predsednik, da postaja tvrdka Plener in drugovi že nestrpna in kliče ministerskemu predsedniku grofu Taaffeju: Ti, grof Taaffe, žuri se, mi čakamo na Tvoj sedež, zavzeli bi radi vladne sedeže. (Pritrjevanje na desnici.)

V tem smislu je danes grof Taaffe častiti opoziciji popolno resnico povedal, in če vzlic temu

častiti načelnik nasprotne stranke — kar mu pa nikakor ne zamerim — oporeka, da je prvi namen opozicije, vreči vlado in dobiti v pest oblast, prihaja mi nehoté na misel beseda bivšega ministerskega predsednika kneza Adolfa Auersperga, ki je menda prav dobro poznal svojo stranko, današnjo opozicijo, in ki je — takó mi je pripovedoval prijatelj — rekel isti dan, ko je prišel na Dunaj grof Taaffe, da sestavi kabinet: „Danes si je vseh 113 ustavovernih poslancev prostovoljno naložilo hišni zapor, ker vsak izmed njih čaka, da ga bo grof Taaffe povabil, naj vstopi v ministerstvo.“ (Živahna veselost na desnici.)

Ménim, da je prejšnji ministerski predsednik dobro poznal svojo stranko. Čeravno tedaj prečastitemu gospodu poslancu hebske trgovske zbornice rad verjamem, da vsi stotisoči in milijoni, ki stojé za opozicijo, niso ministerski kandidati, vendar se pa menda ne oddalim preveč od resnice, če trdim, da je najmanj toliko ministerskih kandidatov, kolikor članov broji prečastita opozicija v tej visoki zbornici. (Veselost in dobro! na desnici.)

Kar se tiče napadov prečastitega načelnika opozicije zoper grofa Taaffeja in njegovo ministerstvo, ne čutim se nikakor poklicanega, da bi branil vlado. Kabinet Taaffejev se zná sam izborna zagovarjati. Ministerstvo Taaffejevo je povodom svoje desetletnice takó izvrstno v uvodnih člankih in brošurah opisalo svoje zasluge za državo, da je pri tem celó pozabilo na desnico; pozabilo je, da ima prav za prav pri tem, kar se je v resnici — in tega tudi opozicija menda ne bo tajila — koristnega za državo v teh desetih letih storilo, pač tudi desnica svoj delež in da se je vse to doseglo le s poštenim in častnim sodelovanjem večine. (Dobro, dobro! na desnici.)

Če povzamem vse to, kar je vodja opozicije tekem razprave tukaj očital večini in posebno

LISTEK.

Knjige družbe sv. Mohorja za l. 1889.

(Spisali Cirilovec.)

Kakor druga leta izdala je tudi letos ta marljiva družba šestero knjig razne vsebine. Začnimo kar po vrsti, pridržujoč si za na konec nekoliko besedi o družbi in knjigah sploh.

1. Življenje D. Marije in sv. Jožefa. J. Volčič. Knjiga, katero je gotovo večina udov najbolj z veseljem sprejela, pa jo bo tudi največje prebirala. Nabožne knjige, te so, ki vzdržujejo družbo. Obsega božja pota Marijina in sv. Jožefa po Koroškem, Goriskem in Kranjskem z dodatkom o njiju svetinjah. Kar človek že deloma pozna, o tem rad še kaj natančnejšega zvé. Zanimive dogodbe o ustanovitvi božjih potov, slike imenitnejših cerkâ, ki so razven Svete gore in Šmarne gore prav dobro zadete, — to bode ljudi mikalo. Nedoslednost je v tem, ker poleg božjih potov popisuje tudi nekaj farnih cerkvâ, Mariji posvečenih — a ne vseh, kakor je želel in obetal pisatelj v koledarji leta 80. — gotovo zató, ker ni dobil poročil od dotičnih duhovnih pastirjev, kakor je prosil. Ta oddelek celega obširnega dela je najbolj svojina lastnega truda pisateljevega. Viri bili so mu razni: časih ustno izročilo, časih pisana dela, često daje besedo dotičnim duhovnim pastirjem.

Preobširno bilo bi določevati, koliko zgodovinsko ceno imajo nekatere zgodbe bodisi o božjih potih, bodisi o svetinjah. Zdi se nam pa, da je delo časih še premalo kritično; n. pr. „Palica sv. Jožefa“ bila je shranjena do razdejanja Jeruzalema v tamošnjem tempelji“. Jezik pisatelj je domač in letos res nismo zapazili v njem posebnih napak. Modra in hvalevredna je misel, ki jo prinaša koledar, da životopis Volčičev ne bo izšel v posebni knjigi, marveč na konci novega oddelka tega dela samega, ki bo začel prihodnje leto izhajati. To mesto gre Volčiču po vsej pravici.

2. Življenje našega Gospoda Jezusa Kristusa po besedah sv. evangelistov. Spisal Ivan Skuhala, knezoškofjski duhovni svetovalec in župnik ljutomerski. — Knjiga ima blag namen: Slovenskemu narodu podati življenje Zveličarjevo v celoti. Ob nedeljah in praznikih sliši le posamezne odlomke iz sv. evangelija, v tej knjigi pa so vsi oni odstavki lepo kronološki vrejani in še z drugimi pomnoženi. Jeziku nimamo kaj očitati, ker je res umeven, preprosto, brez posebnih hib. Pred vsak odstavek je pisatelj napisal kratko vsebino, kar je prav potrebno, da, nam se zdi, da bi vsa težje umevna mesta morala biti posebej razložena, kajti sedaj brez pojasnil jih narod ne bo umel. In še nekaj. Pisatelj namen je bil tudi kolikor toliko izpodbuditi s knjigo verno ljudstvo k posnemanju našega Gospoda; v to svrhu bi bil pač moral konec odstavkov pristaviti nauk,

kajti sami od sebe ga premnogi ne bodo našli. Prav bi bilo tudi, da se je pisatelj držal razlage znamenitejših razlagalcev sv. pisma, ter točki 8. in 9. (str. 14 in 15) premenjal. Slike so čedne in lične, le na str. 196 se je ponesrečila.

3. Obširno Staretovo delo „Občna zgodovina“ se bliža svojemu koncu. 13. snopič, kateri smo letos prejeli, popisuje že zgodovino prve polovice sedanjega stoletja. Ljudstvo bo radi tega tem marljiveje prebiral to knjigo. Pisatelj nadaljuje povest o francoskem prevratu, slika življenje Napoleonovo, njega dela in zmage. V zaveznih bojih proti Francozom bodo nekateri oddelki res jako ugajali našemu ljudstvu, n. pr. o Andreju Hoferju, o padcu Napoleonovem na Ruskem, o boju pri Lipskem, o čemer je ta ali oni že čul od svojih dedov, ki so osebno to doživeli. Iz zgodovine posameznih dežel uvidi čitatelj žalostno stanje večine evropskih držav v začetku 19. stoletja. Na Nemškem, Francoskem, Avstrijskem, Ruskem, Španskem, v Italiji in drugod je v potokih tekla junaška kri. Milijoni ljudi so postali žrtve neprestanih bojev, povzročenih po francoskem prevratu. Tukaj se kaže jasno sad onih brezbožnih pisateljev, enciklopedistov in prostozidarjev: sejali so veter, želi pa vihar. Portugalska kraljica Marija je bila bolna na duhu, jednako angleški kralj Jurij III.; njegov naslednik pa je bil neukročen razuzdanec. Da se sedanje stoletje po pravici nazivlje stoletje prevratov, priča ta knjiga.

poslancem češkega naroda in vladi, so to v prvi vrsti bolešni vskliki v imenu manjšine češkega kraljestva, predbacivanja večini češkega deželnega zbora, da sklepa v odsotnosti Nemcev, očita se vladi, da hoče z malenkostnimi redarstvenimi naredbami zadušiti razburjenost nemškega prebivalstva v Avstriji, preté s pasivnostjo, zapustitvejo in morda celo s hujšimi stvarmi, bije se vladi na glavo s koncesijami, katerih je bajé češki narod v tako obilni meri postal deležen; očita se vladi, da je posebno v naročji češkega naroda vzbudila radikalni element; govori se, da preti nevarnost ustavi, obstanku države, celo o izpodkopavanju prestola.

Oglejmo si vsa ta predbacivanja in očitavanja z mirno krvjo nekoliko natančneje in preiščimo, koliko je prav za prav na njih resničnega in utemeljenega. (Čujte, čujte! na desnici.)

Če tukaj slišim bolešne vsklike, katere izražajo zastopniki nemškega naroda, in dostaviti moram takoj, zastopniki liberalnega dela nemškega prebivalstva v Avstriji (Tako je! na desnici. — Oho! na levi.), zdi se mi vedno, verjemite mi, da sem predstavljen v kralje-tvo basni. Kajti ti kriki ne doné nikdar iz onih dežel, v katerih so se Nemci takó rekoč udomačili, iz takó zvanih čisto nemških (kerndeutsch) kronovin, marveč le iz dežel z večino češkega stanovništva (Tako je! na desnici), tedaj iz dežele, v kateri sem tudi jaz rojen in domá. Kdor iz lastne skušnje pozná razmere teh dežel, in sicer do najmanjših podrobnosti pozná in vendar vidi, kakó ti gospodje z resnim obrazom, z gledališkim in dramatičnim pathosom trgajo obleko s telesa ter svetu oznanjajo bédó Nemcev v teh deželah, ta mora priznati: Od vzvišenega pa do smešnega je le eden korak (Odobranje na desnici.), kajti v teh deželah, na Češkem in Moravskem, je češko prebivalstvo v toliki večini, da se smete te deželi po vsej pravici smatrati za njegovo domovino. Gospóda moja, povém Vam z mirno vestjo in popolnoma v svesti si tega, kar tukaj govorim, da bi češko prebivalstvo na Češkem, Moravskem in v Šleziji, tedaj velika večina domačega prebivalstva teh dežel, kar se tiče narodnih razmer nasproti vladi in sploh v javnem življenji, kaj rado in vsak trenutek menjalo s to zatirano nemško manjšino. (Odobranje in ploskanje na desnici.)

Jako smešno se sliši, ko ti gospodje iz kraljestva češkega takó tugujejo, da je tam nemška manjšina zatirana, ko kličejo na pomoč vlado in celo Avstrijo, naj se jim dá sredstvo, katero bi varovalo manjšino zoper večino. Če so že ti gospodje takó občutljivi gledé pravice in pravičnosti, svetujem jim, kakó si morejo pridobiti recept, po katerem bodo Nemci, to je manjšina v kraljestvu češkem, zavarovani. (Dalje sledi.)

Iz hrvatskega sabora.

(Izvirno poročilo.)

Da geslo naše saborske večine, namreč skrb za napredek in pospeševanje gmotnega stanja hrvatskega naroda, ni resnično, dokazujeta najbolje dva

predloga, o katerih se je poslednje dni v našem saboru razpravljalo. Prvi predlog se tiče zaklade zemljiščne odveze. Le-ta zaklada se nahaja namreč v madjarskih rokah ter oni ž njo upravljajo po svoji volji. Naša neodvisna stranka zahteva s svojim predlogom, da sklene sabor, naj se ta zaklada nemudoma povrne Hrvatski in da ž njo upravlja naša vlada; večina pa misli, da bi naša vlada z ogersko o tem razpravljala in ob vspehu v prihodnjem saboru poročala, kaj je izposlovala. Zadnji predlog večine je kaj nevaren, kajti neverjetno je, da bi hotela ogerska vlada izročiti to zaklado na prigovarjanje naše vlade; ko bi sabor naš sklenil, da je to le naš imetek in da imamo ž njim le Hrvati upravljati, mogla bi se Ogerska tej zahtevi mnogo teže ustavljati. Predlog večine je zagovarjal z navadno nemarnostjo Miškatović, pa kaj bi se trudil, ker je prepričan že najprvo, da mu ga bode sabor odobril. Predlog neodvisne stranke pa je branil dr. Frank s poznato veščino in prepričevalno besedo. Raztolmačil je govornik, kako je ta zaklada l. 1848 nastala ter l. 1854 s cesarskim patentom ustanovljena za Hrvatsko, da je to pravo naše lastništvo in da ima po tem Hrvatska pravo na posestvo njeno, pa tudi upravo ž njo. Celo ban Rauch je bil poskusil, da reklamuje pravo Hrvatske na to zaklado, ali brezuspešno. Zaklada je ostala v rokah madjarskih — in sicer proti vsakemu zakonu in proti vsakemu pojmu pravičnosti. — Madjari pobirajo vse koristi tega hrvatskega denarja. Po dokazu, da je to naše nepreporno posestvo, potrudil se je govornik tudi, da izračuna, koliko iznosi ta zaklada.

V razdobju od l. 1868 do l. 1883 je zaklada povrnila eraru ves dolg in podpore podeljene ji od 1. aprila 1866. Od l. 1884 je zaklada prosta vsakega dolga ter je aktivna. Koncem l. 1885 je iznašal aktiv zaklada okoli 1½ milijona glđ. Danes iznosi ta aktiv gotovo že do 3 milijonov glđ. Govornik z vso pravico vpraša, kje je ta hrvatski denar, kaj se ž njim dela? Vsa zemlja želi, da se ta denar povrne, da nam se namreč izroči, ker je nedvojbeno naš, da mi ž njim upravljamo kot z našim denarjem.

Z jasnimi dokazi je na to govornik razložil, kako na to ne vodi predlog večine; njegovo je mnenje dapač, da predlog Miškatovića prejucira vprašanje, kajti oni paragraf nagodbe, na kateri se večina pozivlja, nanaša se samo na poslovanje z zaklado in njeno upravo, ne pa na njeno lastništvo. Iz vsega se vidi, da bode večina našega sabora zopet popustila, kajti po sedanjem držanju njenem ni misliti, da bi v tem pogledu hotela braniti pravo Hrvatske na to zaklado. In tako bodedo vsled naše neodločnosti zopet zgubili ne samo lep dohodek od našega denarja, nego se je celo bati, da tudi pravico na tako ogromno zaklado, kajti skušnja nas uči, da se je že večkrat tako zgodilo, kadar-koli smo imeli kak posel v denarnih zadevah z našimi dobrimi sosedi. Taka vprašanja morejo se reševati jasno in odločno, da se natanko vé, kaj je našega in kaj tujega, ne pa kakor pri nas, ko se vsako

vprašanje tako dolgo zapleta, da nazadnje postane nejasno in da ima le jači od nas koristi, kakor bo gotovo tudi v tem slučaju.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. decembra.

Netranje dežele.

Cesar je predvčeraj *nadvojvodo Eugena* sprejel, ki bo odpotoval v Lisabon, da v cesarjevem imenu čestita novemu portugalskemu kralju k vladnemu nastopu. Nadvojvodo bo spremljal sekcijski načelnik generalmajor Bonn.

„Združena levica“ je imela predvčeraj zvečer sejo, v kateri se je posvetovala o Taaffejevem odgovoru na Plenerjevo interpelacijo. Kakor je molčala v zbornici, takó je razsajala v svojih klubovih prostorih. Sklenila je resolucijo, ki pravi, da je Taaffejev odgovor nepovoljen, da zatrdilo, po katerem hoče vlada biti enako pravična Čehom in Nemcem, nasprotuje napovedi, da bo vlada vstrajala pri dosedanjih politiki itd. Sevėda, ti gospodje ne bodo zadovoljni, dokler ministerstvo ne dá prvenstva „liberalnim“ Nemcem ter vrže v koš enakopravnosti.

Izjava *ogerskega* ministerskega predsednika o premembi postave gledé domovinske pravice daje povod „Bud. Tagblatt“-u, da jo primerja z besedami Tiszovimi v isti zadevi dné 22. novembra. Takrat je rekel, da osnova ni potrebna in da ne gré zaradi enega človeka (Kossutha) izdajati posebne zakonite določbe, 11. dan decembra je bil pa že prepričan o potrebi take postavne premembe. List konečno naglašá, da „Pol. Corr.“, „Pester Lloyd“ in „N. F. Presse“ molčé o tem, ker hlapčuejo ogerski vladi.

Vnanje države.

„Pol. Corr.“ pravi, da bode nagovor *papeža Leona XIII.* v konzistoriji dné 30. t. m. jako pomenljiv. Ugovarjal bode zoper najnovejšo postavo o „pobožnih ustanovah“, katero razpravlja italijanska zbornica, ob enem pa tudi pobijal racionalistiške teorije, katere je minister Crispi razpravljá v svojem palermškem govoru. — Sv. Oče je lastno-ročno pismo poslal portugalskemu kralju domu Karlosu; izročil je bode lisabonski nuncij, msgr. Vanutelli, kralju povodom koronanja dne 28. t. m.

Srbska vlada je samoprodajo soli vzela dotični židovski družbi ter jo prevzela v lastno upravo. Preiskava je pokazala, da je družba proti pogodbi prodajala slabo sol. Zaradi tega koraka ljuto napada avstrijsko židovsko časopisje srbsko vlado, ter ti listi kakor razposajeni otroci bijejo krog sebe, češ, avstrijski poslanik pl. Thömmel mora v tej — zasobni — zadevi posredovati. „Pester Lloyd“ celó vé, da je pl. Thömmel že storil potrebne korake, ter dostavlja: „Avstrijski poslanik ni še o tem poročal, toda pričakujemo pa, da to njegovo molčanje ni znak nebrizhnosti.“ Nesramnost židovska je tedaj postala že tolika, da njihova glasila naravnost zapovedujejo uradnim zastopnikom avstro-ogerske monarhije!

Iz Rige se poroča: Dne 16. t. m. je bila prva mestna seja, pri kateri se je vršila obravnava v *ruskem* jeziku. Župan, tajnik in trije svetovalci so odstopili. — Lvovski „Pregled“ pravi, da je kijevski generalni gubernator brez vsakega povoda zaukazal prelatu Lubovidzkemu, namestniku zbolelega škofa zitomirskega, naj zapré dvajset katoliških cerkvá. Čeravno se bodo v kratkem ugodno zaključile obravnave mej sv. Stolom in Rusijo, godi se

Na Francoskem se vrstita po velikem prevratu po vrsti upora l. 1830 in 1848. Jednako se godi drugodi; omenim naj le grozovitega Miguela portugalskega. Svobodnjaška gibanja nemških, po enciklopedistih prosvetljenih dijakov, katera nam pisatelj opisuje, osvetljujejo nam tedanje brezversko šolstvo. In vsi ti nemiri so plod protozidarstva. Kako lepo pa so zatirani katoliški Irci brez nasilstva in brez prelivanja krvi dosegli mnogo svoboščin po slavnem vodji O' Connellu. Ako primerjamo ta zgodovinski faktum z onimi prejšnjimi, pokaže se nam katoliška cerkev v krasni svetlobi. Na str. 226—233 piše pisatelj o narodnem gibanji in probujenji med avstrijskimi Slovani. Žal, da čitamo tu o Slovencih jako malo; povedati bi se pa dalo mnogo zanimivega o našem probujenji v tej dobi. — Pisatelj naj bi poleg tujih, n. pr. francoskih in angleških imen pristavil ime, kakor se izgovori. Priprost bralec se pri izgovarjanji takih imen tako trudi, da bi si skoraj čeljusti polomil, ker bere vse od črke do črke. Krstna imena, kakor so Louis, Antoinette idr. naj bi pisal le v slovenskih oblikah „Ljudevik, Antonija“ idr.; tako ve i gospod i kmet pravo ime in osebo. Mesto Joachim pisal naj bi Joahim, mesto Achen, Ahen; Makdonald ne Macdonald itd. Pisatelj sam je v tej pisavi nedosleden.

4. Fizika ali nauk o prirodi, s posebnim ozirom na potrebe kmetskega stanu. Spisal H. Schreiner, c. kr. profesor. — Z nekim strahom vzeli smo to

knjigo v roke, vedoč, kako težavno je pisati tako knjigo za preproste, nešolane ljudi. Pisati po domače, ogibati se kolikor mogoče vseh tujih besedi, ki so morda pisatelju šolske knjige dovoljene, varovati se, da stvar ni preveč teoretiška, preveč abstraktna, izbrati le najzanimivejšo snov, to ni vselej lahko. Poglejmo, kako ustreza naša knjiga tem zahtevam. Pisatelj govori v letošnjem zvezku o toploti in elektriki, pojasnuje razne vremenske prikazni, razlaga brzovjav in električno luč. Kot uvod je spredaj nauk o splošnih lastnostih teles, za katerim kratko razlaga magnetico. Omenimo naj koj tu neke male nejasnosti. Ako se nagne naklonska igla pri nas s svojim tako imenovanim severnim polom k zemlji, tedaj je v severu prav za prav južni magnetni pol zemeljski, ne pa severni, kakor stoji na str. 47. Pisatelj je rekel gotovo nalašč tako, da ne zmede pojmov preprostemu bralec. Snov je posebno za kmeta gotovo zanimiva. Čudno se nam pa zdi, zakaj je vtaknil pisatelj 13. in 14. poglavje (o vremenu in o izvorih toplote) v sredo nauka o elektriki. Saj bi sledilo to brez škode 11. odstavku (Vodene prikazni v ozračju); tako bi bil nauk o toploti vkup in o elektriki vkup. — Tudi precáj po domače skuša pisati, samo časih se čuti to njegovo prizadevanje, kar dela na braleca neprijeten vtis. Vendar je povedal še marsikaj preabstraktno, težko umljivo nešolanemu človeku. Popularno delajo knjigo najbolj neštevilni, res znani vzgledi, in način kako razlaga

vsakdanje prikazni po navedenih zakonih. Zlasti umevno zdi se nam razloženo hudo vreme. Manj jasno pa razlaga letne čase. Tu čitatelj iz celega dopovedovanja vendar ne zvé, zakaj se solnce pol leta dviguje, pol leta pada. Res, to ne spada v to predalo, vendar se pri taki knjigi ne smemo ozirati toliko na sestav, kakor na to, da ustvarimo bralec jasno podobo o dotičnem predmetu. Ravno tako bi se morali bolje razložiti osnovni pojmi kakor so „pozitivna“ in „negativna“ elektrika. Stavek na str. 124, „Elektriko obnašajočo se kakor steklena imenovali bomo pozitivno, ono pa, ki je podobna smolni, imenujemo negativno“, je sicer resničen, a stvari ne pojasni prav nič. Ali nimamo nikake analogije, ki bi stvar bolje osvetlila? — Zakaj rabi pisatelj brez potrebe — in to naglašamo — tuje, narodu neumljive besede? Čemu torej specifična teža, geografsk, klimatišk, vertikalni, horizontalni, praktičen itd., čemu žigice m. klinčki ali žveplenke, tretji za drgniti, dejstvovati itd.? Pa tudi drugače je jezik precáj trđ, vidi se, da pisatelj misli nemški. Mnogokrat rabi samostalniki, kjer bi povedal z glagolom stvar veliko lepše, n. pr. str. 58: „vidimo, da se stanje vode znižuje“, mesto: da voda pada čem bolj se shlaja. Neslovensk je stavek str. 49: „Važno je, da še dostavimo, da ni treba, da bi se železo dotikalo magnetá, ampak po močnem magnetu se železo pomagnetí, samo, da ga prinesesh blizo magnetovega pola“. V jednom stavku štirje „da“, pa se še ne vé,

kaj takega v velikem carstvu. Mogoče je to le zaradi tega, ker ima toliko veljavo stranska — panslavistiška vlada.

V francoskem senatu je predčera je Beau-Méboire vložil interpelacijo zaradi duhovniških ustavljenih plač. Minister Thévenet je odgovoril, da ima vlada to pravico, ter dostavil: „Preganjati nečemo nikogar, hočemo pa, da spoštuje vlado vsak francoski državljani.“ Senat je potem s 196 proti 70 glasovom prešel na dnevni red.

Portugalska vlada bo angleški odločno noto poslala v zadevi majorja Serpe Pinta. Naglašala bo, da je hotela angleška vlada s spletkami Portugalu iztrgati Nyasso in da je bil potovalec Hinkelmann, ki je zastopal portugalske koristi, leta 1886 v Zambezijski vsled angleškega ščuvanja umorjen. Nota pravi, da se bodo listine o Hinkelmannovi smrti o priliki objavile. Konečno naglašala, da si Portugal nikdar ne bo dal kratiti svoj vpliv v Nyassi.

Italijanski finančni minister je zbornici predložil svoje poročilo, iz katerega se je večina poslancev prepričala, da je finančni položaj države jako obupen. Zbornica je s poročilom tudi zaradi tega nezadovoljna, ker kar štrli števil, ne obsega pa vendar določenega programa. Primanjkljaj za prihodnje leto je izračunil s dvaintridesetimi milijoni, v resnici pa znaša 43 milijonov, ker bo država v zakladu za penzije izdala 11 milijonov rente. O zadnji okoliščini minister popolnoma molči. „Opinione“ pravi, da je država v treh letih nad 30 milijonov rent razpečala in o tem molčala. To je najmanj — pesek v oči!

V grški prestolnici je postala razburjenost zaradi Krete jako sumna. Na dnevnem redu so politične izjave, izgrede v zbornici, hujskanje zoper prestol in govornice o kraljevi odpovedi. Pri vsem tem pa je moč in veljavo redarstvenih oblastnij jako malenkostna. Atenskih listov predale vsak dan polnijo poročila o umorih, cestnih bojih mej raznimi strankami, o večjih ropih, tatvinah in goljušnjah. V zbornici se dan na dan čujejo interpelacije zaradi teh zadev. Minolo soboto je bila seja posebno burna. Opozicija je že tri tedne tirjala, naj se prične razprava gledé Krete, nujno pa je to zahtevala v dan, ko so postale podrobnosti sultanovega fermans znane. Trikupis je pojasnjeval svoje finančne načrte, opozicija pa kričala, naj zapusti govorniški oder, ker hoče imeti razpravo o Kreti. Navstalo je nevarno gibanje in končne pretep s palicami in pestmi mej vladnimi in protivladnimi pristaši. Predsednik je moral sejo zaključiti, ministerski predsednik pa zapustiti govorniški oder.

„Times“ je iz Carjigrada zvedel, da namerava Turčija v Armeniji popolnoma preosnovati sodstvo, in sicer v prvi vrsti s tem, da bo polagoma nadomestovala sodnike z mladimi izšolanimi pravniki.

Brazilijski predsednik Fonseca je nesramno lagal, ko je svetu oznanjeval, kako „mirno in pošteno“ se je izvršil prevrat. Došla so sedaj poročila iz Rio-Janeira, ki naravnost nasprotujejo onim zadržilom. Vojaki so grozno gospodarili. Oropali so kraljevsko palačo ter pri tem, kakor že poročano, ukradli dijamante kraljičine. Poldrugi sto pomorščakov, ki niso bili zadovoljni z novo vlado, je dal Fonseca postreliti. V Bahiji so bile krvave praske mej pristaši nove in stare vlade.

Izvirni dopisi.

Z Dolenjskega, meseca decembra. Pred nekaterimi dnevi je poročal v „Slov. Narodu“ veščak-učitelj o vzgoji in poduku gluhtonemih v občē

ali je važen dostavek, ali ona prikazen. Nemških fraz je na izbiro, za primer naj sledé nekatere lepše: Od iste topline — von derselben Temperatur (str. 61); od največje važnosti — von der grössten Wichtigkeit (str. 59); z vso odločnostjo vemo — mit aller Bestimmtheit wissen wir (str. 64); vprašanje, kako to pride — wie das kommt (str. 64); treba je, ako naj ogenj ugasne — wenn das Feuer erlöschen soll (str. 93); solnce dajalka toplote — die Wärmespenderin. Čudno je „orositi se“ v pomenu „sieh als Thau niederschlagen“. Dalo bi se še kaj reči o rabi dovršnikov in nedovršnikov („pripomagala“, „plačajoč“ i. dr.), prehodnih in neprehodnih glagolov („strmoglaviti“ neprehodno) pa dovolj. Saj take jezikovne hibe ne jemljó knjigi stvarne vrednosti, omenjamo jih želeč, da se dobra stvar podá tudi v lepi obliki. Da je knjiga v občē lahko umljiva, pripomorejo mnoge res dobre slike. Ta bodo privabile marsikaterega radovedneža k branju, kateri bi jo položil drugače na polico. Zamolčati ne smemo slednjó še jedne dobre lastnosti. Knjiga je pisana v krščanskem duhu. Pisatelj nam kaže pri raznih prilikah mogočnost, modrost in previdnost božjo, katera je tako lepo pripravila zemljo za stanovališče človeško. To je tem bolj hvale vredno, ker bi ravno sedanji naravoslovci večinoma radi izbrisali naravi pečat božji, kateri ima od svojega Stvarnika.

(Dalje sledi.)

in posebej za našo Kranjsko — v obširnem članku. Ni namen teh vrstic, še jedenkrat isto stvarino pretresavati, pač pa bi rad opozoril na neko določbo iz državne šolske novele z dné 2. maja 1883, kjer § 29., alineja 2, pravi: „Ausserdem sind die Zöglinge dort, wo sich dazu die Gelegenheit findet, mit der Methode des Unterrichtes für Taubstumme und Blinde bekannt zu machen.“ V tem paragrafu govori se namreč o organizaciji učiteljišč.

Na Kranjskem nimamo upanja, da bi se kmalu otvorila šola, ali bolje rečeno, zavod za gluhoneme in slepe, zato bi pa želeli bilo, da bi se na učiteljišči pripravniki vsaj toliko v poduku teh revežev izvežbali, da bi mogli one nesrečnike podučevati in v šoli imeti, kateri niso v prevelikej meri tej telesni hibi podvrženi. Tako se v prav mnogih slučajih pripeti, da dobi učitelj jednega ali dva taka reveža v šolo, kjer ima prav mnogo dela in sitnosti ž njima in si ne vé in ne more pomagati, ker se ne more ž njima sporazumeti. Koliko sitnostij in pritožeb navstane tudi radi tega, ker polnourni šolarčki te reveže nadlegujejo in dražijo, ter se ti zagovarjati in prav odgovarjati ne morejo. Tudi navstane medsebojno prepiranje in mnogokrat pretepi. Gluhonemi, vsaj kolikor iz izkušnje vé, ko sem jih v šoli imel, imajo pogostoma to hibo, da ne razločujejo natanko, kaj je njihovo in kaj součencev, ali, da po domače povém, da radi izmikajo. Kako jih tega odvaditi? Telesno kaznovati je težko, in človek mora drveno srce imeti, ako more takega reveža jokajočega poslušati, dopovedati jim je skoro nemogoče. Tako so taki učenci pokora učitelju in pokora sami sebi, ker prvi ne znajo jih podučevati, drugi si pa pomagati ne vedó.

Želeti bi torej bilo, da bi se jeden učitelj popolnoma v poduku in vzgoji gluhtonemih izvežbal ter bi potem tudi učiteljskim pripravnikom četrtega tečaja to v posebnih urah predaval in jih s tem seznanil, da bi ti potem v praktičnem življenji brezpotrebno ne trtili svojih močij, mučili same sebe in uboge revčke.

Gotovo bi se rad ta ali oni v tej stroki izuril, ter bi proti nagradi ta posel tudi prevzel.

Iz Dobrépolj, dné 15. decembra. (Šolska mladina.) Dopisavati je kaj nehvaležno delo. Dopise beró namreč le posamezniki. Vendar pa zadeva ravno dopise vselej najstrožja kritika. Ako dopisnik najmileje sodi, vendar malokdaj ugaja. Kaj pa še le, če dvigne „lopar“ in oplazi po nasprotniku. Potem je pa gotovo ogenj v strehi. Za dopisom pride proti-dopis, za proti-dopisom stvarni popravek z običajnim „ni res“, za stvarnim popravkom „Poslano“, za „Poslanim“ izjava itd. Kaj pa da, § 19. nosi povsod zvonec.

Toda moja malenkost se ne misli tako hudo razkoračiti. Pri nas smo mirni ljudje, — bolj kakor pri Vas v Ljubljani. Redkokdaj zaznamujemo v naši kroniki burne debate. Vse se vrši mirno, stvarno in premišljeno. Tako je bilo tudi 12. decembra t. l.

Sešla se je komisija, da se posvetuje in sklene razširiti šolsko poslopje. Bil je ravno četrtek in dečki iz ponavljavne šole so veselo tekali domov, kličeč: „Danes ni šole! Oh, toliko gospodov je tam doli pri fari!“

In res! Videli smo blagorodnega g. voditelja okrajnega glavarstva, čast. gosp. okrajnega šolskega nadzornika in g. inženerja deželne vlade.

Proti deveti uri so se jeli pomikati od raznih strani proti šoli moške iz treh županij: župani, šolski predsednik in vsi odborniki županij in krajnega šolskega sveta. Sami korenjaški in častitljivi obrazi!

In kaj so uganili?

Pri nas je trorzazredna šola. Toda število otrok se je tekom časa tako pomnožilo, da bi bilo za število za šolo sposobnih otrok treba šesterorzazrednice po izreku čast. g. okrajnega šolskega nadzornika. Razširjenje šole je torej nujna potreba. In tako je sklenila slavna komisija, da prizida stari šoli, ki je, — mimogredé povedano, — jako nepraktično zidana, kos novega poslopja, koder bo prostora za dve učni sobi. Tako bodemo imeli sčasoma, — ako kaj vmes ne pride, — štiri učne sobe, in torej tudi četrorzazrednico. Dosedanja učna soba za tretji razred je torej neprikladna za pouk iz pedagogičkih in sanitarnih ozirov.

Kaj pa da naše občine ne razpolagajo s kapitalom in bode to novo breme za revne davkoplačevalce; vendar so zastopniki krajnega šolskega sveta

in občinski zastopniki podpisali tudi to žrtev, ke je razširjatev šole res potrebna in ker jim je obljubil vrli in spretni g. okrajni šolski nadzornik, da bode skrbel za izdatno pomoč od zgoraj in ker se nadejajo, da bode slavni deželni zbor gotovo priskočil na pomoč z zdatno podporo, zakaj znano jim je, da je slavni deželni zbor posebno darežljiv za stavbe in razširjanje šol. Bog daj!

Večkrat berem in čujem, kakó drugod radodarne roke skrbé za nežno mladino. Pri nas ni tega, kar je prav umevno. „Koder ni imetja, tam ni radodarnosti.“ Vendar bi rad priklical od daleč kakega dobrotnika, da bi odslovil par „zelencev“ iz „zelene mize“. Bog vedi, če bom tako srečen?!

Dnevne novice.

(Društvo „Südmark“.) Nemško-liberalni listi so zadnje dni objavljali bojni oklic društva „Südmark“: „Trebja je v boj za obstanek nemške zemlje in nemškega prebivalstva v vzhodni krajini, ker naši nasprotniki niso s tem zadovoljni, kar imajo, temveč hočejo dalje prodirati ter nas podjarmiti!“ Tako se glasi bojni oklic. Ljudje so menda ob pamet. Kdo torej neti narodnostni prepir? „Südmark“ po svojih pravih ni politično društvo, a je po svojem delovanju ravno tako, kakor nemški „schulverein“. Nadejali smo se, da naša „konservativna in narodnostni jednakopravnosti toli prijazna vlada“ ne bode potrdila novega ščovalnega društva; ker pa smo upali brez uspeha, naša naloga je sedaj, da odbijamo z vsemi postavnimi sredstvi gospodarskega boja rastoče valove. Vsak bodi na svojem mestu cel mož, in nemški naši nasprotniki ne bodo jeli tako vroče kaše, kakor jo kuhajo. Včeraj se je nekda tudi na Dunaji ustanovila podružnica tega zoper slovenski živelj na Štajarskem naperjenega društva.

(Imenovanja.) Namestniški svetovalec v Trstu, Fraujo pl. Reya, je imenovan dvornim svetovalcem. — Deželno nadsodišče je imenovalo avskultanta za Štajersko, Fr. Podgorška, in pravnega praktikanta pri okrajnem sodišči v Metliki, Henrika Sturma, avskultantoma za Kranjsko.

(Razpis darila.) Dramatično društvo v Ljubljani razpisalo je darilo v znesku 50 gl. za libreto opere, najmenj jedno uro trajajoče. Tekmovalci blagovolijo naj poslati društvu s posebno devizo zaznamovane dotične proizvode do srede marca 1890.

(Slovensko gledališče.) V nedeljo dné 22. t. m. igrala se bode prvokrat veseloigra „Doktor Blažič“. Po Adolfu L'Arrongu poslovenil A. Trstenjak. Ker koncem meseca decembra poteče predplačilo prve dōbe, opozarjamo p. n. občinstvo na drugo dōbo, v kateri se bode pela prvokrat opera „Miklavž“ in igrane premijere: „Zlati pajek“, „Naš prijatelj „Njeklužev“, „Prepozno!“, „Svilnati robec“, „Gospá majorka“, „Prognana“, prevodi najnovejših čeških, ruskih, srbskih in nemških iger. Predplačilo za 10 predstav znaša: Fauteuil 7 gl., sedež prve vrste 6 gl., sedež druge vrste 5 gl. Kakor je iz prve dōbe razvidno, priredilo je „Dramatično društvo“ v 10 predstavah 7 premijer. Isto obeča v drugi dōbi.

(Na graškem vseučilišči) je bil minoli teden promoviran doktorjem prava g. Jakob Toplak od sv. Volbenka v Slov. Goricah.

(Pisateljskega društva) zabavni večer je bil sinoči v čitalnici dobro obiskan. Čital je g. prof. S. Rutar jako zanimiv spis: „Na gopespjetskem polji“, v katerem je v kratkih pa jaenih potezah narisal zgodovino gopespjetske cerkve in zgodovinsko pomenljivega vojvodskega stola, na katerem so prisegali koroški vojvode. Gosp. Pianeckij je iz prijaznosti na citrah igral več komadov ter se pokazal mojstra. Prihodnji zabavni večer bode po praznikih; čital bo g. prof. Levec o slovenskem pisatelju in tržaškem škofu Ravnikarju, kateremu bode prihodnje leto društvo na Vačah vzdalo spominsko ploščo.

(V Zagrebu) se je v torek vršila ožja volitev med kandidatom meščanskega odbora Nik. Gavello in kandidatom kazinaške družbe Alek. Weissom. Glasovalo je 26 volilcev za Gavello, 26 za Weiss. Ker sta imela jednako glasov, moral je odločiti žreb. Sreča je bila mila magiaronski stranki, ker izžreban je bil Weiss. Meščanska narodna stranka ima v mestnem zastopu večino treh glasov.

(Tržaški mestni zbor) je imel v ponedeljek sejo, v kateri so se izvolili razni odseki. Slovenske okoličanske poslance so Lahoni potisnili v manj važne odseke; v naučnem odseku slovenski občinar nima besede.

(Pri občinski volitvi v Ložu) je bil izvoljen za župana g. Gregor Lah, za odbornika pa gg.: Fr. Hlabše in Fr. Kovač.

(„Slovanstvo ve svých zpěvech.“) Tega znamenitega dela, katero izdaje Ludovik Kuba v Podebradích na Češkem, je izšel 7. knjige 5 snopič, ki obsega 17 slovenskih pesni.

(Vabilo) k obnemu zboru narodne čitalnice v Cerknici dne 26. decembra 1889 ob 4. uri popoldne. Vspored: 1. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 2. Volitev novega odbora. 3. Določitev časopisov za naročitev. 4. Tombola in prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Raznoterosti.

— Židovski napuh. „Wiener Allg. Ztg.“ pričinja neki članek nastopno: „Včeraj smo izrazili željo, naj grof Taaffe poprime besedo v današnji seji državnega zbora. Ministerski predsednik je izpolnil našo željo, govoril je.“ — Ubogi grof Taaffe, sedaj se mora že ozirati na časnikarske želje!

— Velika tatvina. Brazilijska cesarica je nedavno dobila iz Rio-Janeira brzojavko, da so vsi njeni dragoceni kamni ukradeni, mej temi največji in najlepši brazilijski dijamanti.

— „Mesečniki“, znana irska tajna roparska zveza, so v nekaterih krajih Irske zopet začeli rogoviliti. V Rathkilla je taka druhal vdrla v hišo ter siloma iztrgala orožje. Oblastnije so „mesečnikom“ vedno za petami, ne dobé jih pa vendar ne v pest.

— Princ Waleški je nevarno zbolel. Muči ga že več let bolezen na jetrih. Zdravniki zatrjujejo, da ni neposredne nevarnosti.

— Štiristoč jezuitov — tako poroča neki liberalni list — je brazilijska vlada prognala. Kakó je to mogoče, vedó le židje, ker je v Braziliji komaj štiristo udov te družbe.

— Gladstone bo dné 28. t. m. svoj 80. rojstni dan praznoval.

— Bolgarska vlada bo od novega leta naprej metersko mero in težo uvedla.

— Za hripo je v Parizu že nad 50.000 oseb zbolelo.

— Nesreča. Dne 30. novembra se je na japonskem parniku „Sekirio“ blizu Foochow razpočil kotel. Od 75 potnikov je bilo 57 mrtvih, 12 pa hudo ranjenih.

Narodno gospodarstvo.

Škode, leta 1889 provzročene po povodnji, toči, mrazu, požarih ali na drug način.

(Poročilo deželnega odbora kranjskega.)

(Dalje.)

VIII. Politični okraj Logatec.

V okolišu kmetijske podružnice cerkniške je na polji mnogo škodoval črv prosu, krompirju, zelju, koruzi, ječmenu. Krompir je pa še gnil. Ajdo vzela je slana. Na senožetih spridilo se je veliko sena zaradi preoblega dežja.

Mnogim posestnikom vzela je voda pokošeno seno, na Jezeru jezersko travo in bičje (steljo). Jezero letos ni popolnoma usahnilo. Planincem in kmetom ob Cerkniskem jezeru poplavila je voda tudi jesenske pridelke na polji.

Ker so tudi ozimna žita veliko trpela zaradi pozebe in moče, so jesenski pridelki za dve tretjini uničeni. Sme se letošnja letina komaj polovici dobre letine primerjati.

Zaradi tega bati se je pri siromašnem ljudstvu lakote na zimo in spomladi, ker pomanjkanje živeža že sedaj trka na duri marsikateri družini.

V okolišu podružnice idrijske ni bilo sadja nič, žita prav malo, nekoliko je toča potolkla, kar je pa ostalo, so večidel miši uničile. Krompirja je letos dve tretjini gnilega, sočivja malo, sena srednje.

Približno se je dve tretjini manj pridelalo, kakor v dobrih letinah. Ljudstvo bode trpelo, kmet se bode moral zadolžiti, ako bode hotel davek in posle plačati.

V okolišu podružnice logaške je voda uničila dve petini pridelkov.

Vsled obilega deževja kmetovalec nima ne krompirja, ne zelja, ne prosa in ne žita, da bi shajal, čez zimo in prisluziti si bode moral z vožnjo in drugim delom toliko, da se bode preživil.

IX. Politični okraj Novomesto.

Kmetijska podružnica v Novemestu poroča: Hrošči in gosenice so spomladi sadno drevje pokončale, tako, da ni bilo nobenega sadja.

Na polju je črv hudo škodoval strni, najhuje pa krompirju, katerega so kmetje 60 do 70% manj pridelali kot druga leta. Lani se je dobil mernik krompirja za 50 kr., sedaj pa stane 90 kr. in še ta ves objeden.

V vinogradih je nastopila meseca julija in avgusta strupena rosa na trtah, ter je vsled tega listje prezgodaj odpadlo. Trgatev je bila slaba, ker jagode so bile še večinoma trde — nedozorele. Novega vins je še manj kot lani in je tudi za 50% slabše.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Škoda, provzročena po hroščih, gosenicah in belinih ter peronosperi, je taka, da je letošnji pridelok v obče 60 do 70% slabši, kot v dobri letini.

Ker ljudstvo ne bode imelo vsled slabe letine ničesa prodati, bode huda stiska za denar, v majhnih bajtah se je bati celo gladú; primanjkovalo bode posebno semenskega krompirja. (Dalje sledi.)

Telegrami.

Dunaj, 19. decembra. Zbornica poslancev: Trgovinski minister odgovarja na Derschattovo interpelacijo o omejitvi krošnjarstva. Načrt novega krošnjarskega zakona je ogerski vladi že naznanjen; ko bodo obravnave končane, predložil bo načrt zbornici. Dalje odgovarja trgovinski minister na Luzzattovo interpelacijo, da se novi sladorni tarifi že sestavljajo, pri čemur se posebno na izvažanje sladnja preko Trsta ozir jemi. (Odobranje.) Coroninijev predlog, naj se predloži novela carinskemu tarifu, vsled katere se dovoljuje carine prosto uvažanje bakrenega vitrijola za uničevanje strupene rose, potrdi se brez razprave. Mornarski red se v tretjem čitanji sprejme, istotako v drugem in tretjem čitanji načrt o napravi železnice mej Poričanom in Mohovom ter Brandisom in Neratovicami.

Bern, 18. dec. Oba zavezna soveta sta 17½ milijona frankov za malokaliberske repetirke ter 3.038.000 frankov za utrjenje Št. Gotharda dovolila.

Sofija, 18. dec. Vojvodinja Klementina je došla. Princ se jej je do Carjibroda nasproti peljal. V Sofiji je bila uradno sprejeta.

Listnica opravištva:

G. M. S. v R.: Polovica se je vpisala za t. l., polovica pa za prihodnje. Živeli! Hvala lepa.

G. A. Š. v T.: Ne tako. Vplačano je do 15. junija, ker se je še vstelo 70 kr. za čas od 15. decembra t. l. do konca. Ustopili ste bili 15. junija t. l.

G. M. S. pri sv. M.: Vpisalo 6 gl. za t. l., drugo za prihodnje. Prisrčna hvala! Isto Vam!

Umrli so:

12. decembra. Marija Bregar, kondukerjeva žena, 55 let. Travniške ulice 5, jetika.

14. decembra. Frane Kovačič, delavec, 55 let, Hrenove ulice 16, pljučnica. — Ana Golmajer, delavčeva hči, 5 mes., Trnovske ulice 3, catarrhus gastro.

15. decembra. Antonija Smerdu, trgovka, 59 let, Poljske ulice 14, vsled spridenja želodca. — Jožefa Jezeršek, gostija, 86 let, Poljanska cesta 60, marasmus. — Marija Javornik, branjevčeva žena, 75 let, Poljanska cesta 23, vodenica.

16. decembra. Ivan Gregorin, čevljar, 40 let, Gradišče 11, spridenje krvi.

Tujci.

17. decembra.

Pri *Stona*: Schwazkopf, trgovec, iz Trsta. — grof Margheri in Haas iz Radovljice — Gottinger, tovarnar, iz Gradca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v inč
		barometra v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.		749.2	-4.0	sl. jzop.	oblačno	
18. 2. u. pop.		748.9	-2.0	sl. vzhl.	jasno	0-00
9. u. zveč.		748.5	-4.4	"	del. jasno	

Srednja temperatura -3.5° za 1.6° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

19. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl.	85 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 %	80 "	30 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108 "	05 "
Papirna renta, davka prosta	100 "	75 "
Akcije avstr.-ogerske banke	918 "	" "
Kreditne akcije	315 "	75 "
London	117 "	43 "
Srebro	" "	" "
Francoski napoleond.	9 "	32 1/2 "
Cesarski cekini	5 "	50 "
Nemaške marke	57 "	67 1/2 "

Ribištvo v Savi

dá se v najem

od Zaloga do Ponoviča

s pravico, posluževati se vsacega ribiškega orodja.

Natančneje v Mengišu v župnijskem dvorci.

(3-1)

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Prodajalnica z mešanim blagom

v večjem okrajnem in župnem trgu na **Dolenjskem** blizu južne železnice, z jako velikim prometom, na dobrem prostoru, s **c. kr. prodajo duhana in loterijsko kolekturo**, le s slabo konkurenco, oddá se takoj pod ugodnimi pogoji z **zalogo blaga** v vrednosti 8000 do 9000 gl. vred, ker prevzame lastnik drugod neko izvozno trgovino.

Pojasnila daje **Fran Müllerja anoncenbureau** v Ljubljani. (3-1)

Važno za bolne na prsih in plučih!

Neobhoden za kašelj, hripavost, zasiljenje, katar, oslovski kašelj, in za take, ki želé ohraniti si čist in glasen glas; za skrofulozne, krvíne, slabotne, bledíne in krvirevne je

kranjski sok iz planinskih zelišč s primešanim podfosfornasto kislim apnom in železom.

Lastni izdelek. — Cena 56 kr.

(1) Dobiva se v

lekarni Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.

IVAN JAX
v Ljubljani.

Velika zaloga šivalnih strojev.

Cenike pošiljam zastonj in franko.

(20-7)

Pevci, učitelji, pridigarji ohranijo si bijo **katranove pastile lekarja Piccoli-ja** v Ljubljani. Škatljica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (3)

Visokočastiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporoča podpisani prave garantirane

čebelno-voščene sveče in zavitke.

Dalje fin rožni mёд v škatljah po 5 kilo, kilo po 50 kr., škatlja 30 kr., pošilja se po poštne povzetji ali predplačilu. Fin mёд v satovji kilo po 60 kr. Gospodom trgovcem priporoča po cení fin mёд v škatljah po 40 in 20 kl.

Raznovrstno (10-5)

medéno blago za Miklavža in Božič na debelo in drobno prav po cení.

Oroslav Dolenc, svečarija in trgovina z voskom in medom.

Osem svetinj!

Najboljše ročne harmonike

z 1, 2 in 3 vrstami tipk, orhestralna harmonika z jeklenimi glasovi, in usnjati mehovi lastnega izdelka, kakor vsi godbeni instrumenti, gosli, citre, flavte, klarineti, trompete, lajne, glasbene škatljice, ustne harmonike, okarine, lajnice, ariston, lajnice za ptice, albumi z godbo, pivni in vinski kozarci, necessaires za gospe z godbo itd.

JAN. N. TRIMMEL, tovarna harmonik, (30-19)

Dunaj, VII., Kaiserstrasse 74.

Ceniki franko in zastonj.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.